

| Titulació    | Tipus | Curs |
|--------------|-------|------|
| Fisioteràpia | OB    | 3    |

## Professor/a de contacte

Nom: Carlos Lopez Perez

Correu electrònic: carlos.lopez.perez@uab.cat

## Equip docent

Oriol Martinez Picas

Alexandre Sala Carbonell

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

És recomanable tenir els coneixements assolits d'Anatomia i Fisiologia de l'aparell locomotor, Fonaments en Fisioteràpia, Biofísica, Patologia humana, avaluació clínica en fisioteràpia de l'aparell locomotor i Fisioteràpia de l'aparell Locomotor I.

## Objectius

L'assignatura es programa al tercer curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de Fisioteràpia de l'aparell Locomotor.

Les competències són:

- Ser capaç de desenvolupar els coneixements adquirits en assignatures prèvies a l'àmbit clínic del tractament de patologies de l'aparell locomotor.
- Ser capaç de realitzar una valoració funcional de la persona que pateix alguna patologia de l'aparell locomotor i poder elaborar un diagnòstic fisioterapèutic.
- Saber plantejar els objectius terapèutics i elaborar un pla d'atenció fisioterapèutic.
- Saber aplicar les diferents tècniques de fisioteràpia i ser capaç d'analitzar, adaptar i controlar els resultats.
- Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema múscul esquelètic.

## Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar i sintetitzar.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Organitzar i planificar.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar i sintetitzar.
3. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
4. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions de la fisioteràpia en les diferents especialitats clíniques que tracten les afeccions de l'aparell locomotor.
5. Aplicar mètodes específics d'intervenció de fisioteràpia per promoure hàbits de vida saludables, en relació amb l'aparell locomotor, a través de l'educació per a la salut.
6. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
7. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic en alteracions de l'aparell locomotor.
8. Descriure i analitzar el moviment humà.
9. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basada en l'evidència en les alteracions del sistema musculoesquelètic.
10. Descriure i aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
11. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
12. Descriure les guies de bona pràctica clínica aplicades a les alteracions de l'aparell locomotor.
13. Enumerar els diferents tipus de material i aparells que cal utilitzar en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
14. Establir hipòtesis diagnòstiques de fisioteràpia a través de casos clínics amb alteracions del sistema musculoesquelètic.
15. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

16. Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor.
17. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
18. Identificar les principals desigualtats de sexe/gènere presents a la societat.
19. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
20. Localitzar mitjançant la palpació en superfície els diferents músculs.
21. Organitzar i planificar.
22. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
23. Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
24. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
25. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
26. Raonar amb sentit crític.
27. Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema musculoesquelètic.
28. Resoldre problemes.
29. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
30. Valorar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

## Continguts

### TEMA 1: GENERALITATS DE L'ASSIGNATURA (Carlos López/tots)

- Fonaments i conceptes de la disciplina visió de conjunt de la matèria.
- Objectius que es proposen.
- Presentació del programa, guia, tipus d'avaluació, grups i seminaris.

### TEMA 2: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE LA CINTURA ESCAPULAR

- Component Neural (Alex Sala)
- Anatomia i biomecànica de la cintura escapular. (Carlos López)
- Exploració de la cintura escapular i la seva orientació clínica. (Carlos López)
- Fisioteràpia en la patologia traumàtica: omòplat, húmer, clavícula. (Carlos López)
- Lesions lligamentoses: inestabilitats, luxació i subluxació GH i AC. (Oriol Martínez)
- Lesions tendinoses i parts toves: manegot rotatori, capsulitis retràtil, retracció capsular. (Carlos López)
- Introducció a la Síndrome del dolor miofascial: manegot del rotatori, deltoides, trapezi, romboides menor i major i pectoral menor i major. (Alex Sala)

Seminaris: Evaluació específica glenohumeral i escapular. Teràpia manual a la cintura escapular, treball global de la cintura escapular, treball propioceptiu de la cintura escapular i embenats funcionals. Raonament i casos clínics.

### TEMA 3: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DEL COLZE

- Anatomia i biomecànica del colze. (Carlos Lopez)
- Exploració del colze i la seva orientació clínica. (Carlos Lopez)
- Fisioteràpia en la patologia traumàtica: cúbit i radi proximal, 1/3 distal húmer. (Oriol Martínez)
- Lesions lligamentoses i inestabilitats: luxació posterolateral del colze. (Oriol Martínez)

Seminaris: Avalució específica de colze. Lesions tendinoses i parts toves: Síndrome del dolor miofascial(bíceps, tríceps, anconí, braquial, supinador llarg), epicondialgies i bursitis. Casos clínics i raonament clínic del colze, treball propioceptiu del colze i embenats funcionals.

### TEMA 4: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE L'AVANTBRAÇ I CANELL

- Anatomia i biomecànica avantbraç i canell (Carlos López)
- Exploració de l'avantbraç/canell i la seva orientació clínica. (Carlos López)
- Fisioteràpia en la patologia traumàtica: radi/cúbit diafisari i distal i ossos del carp. (Carlos López)
- Síndrome túnel carpià. (Alex Sala)
- Lesions tendinoses i parts toves del canell i mà. (Alex Sala)
- Lesions lligamentoses i inestabilitats: CID, CIND, CIC, CIA. Treball propioceptiu avantbraç i canell. (Alex Sala)

Seminaris: Casos clínics i raonament clínic del canell. Síndrome del dolor miofascial: ms extensora, flexora, pronadora i supinadora i embenats funcionals del canell i mà

#### TEMA 5: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE LA MÀ

- Anatomia i biomecànica mà. (Oriol Martinez)
- Exploració de la mà i la seva orientació clínica. (Oriol Martinez)
- Fisioteràpia en la patologia traumàtica: Metacarps i falanges. (Carlos López)
- Lesions tendinoses: Malaltia de Dupuytren, Tenosinovitis de Dequervain i seccions tendinoses dels extensors i dels flexors. (Oriol Martinez)
- Lesions de parts toves: Capsulitis i esquinços. Treball propioceptiu mà. (Oriol Martinez)

Seminaris: Teràpia manual mà i palpació ventre muscular i tendó. Embenats funcionals.

#### TEMA 6: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DEGENERATIVA

- Procés degeneratiu: artritis i artrosi. Signes i símptomes. Fisioteràpia en el tractament conservador. (Alex Sala)
- Fisioteràpia en el tractament quirúrgic: Artroplasties d'espatlla, colze i dits. Treball propioceptiu. (Carlos López)

### Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                      | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                              |
|--------------------------------------------|-------|------|-------------------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                           |       |      |                                                       |
| PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)            | 18    | 0,72 | 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 20, 26, 27         |
| TEORIA (TE)                                | 27    | 1,08 | 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 20, 26, 27, 28         |
| Tipus: Supervisades                        |       |      |                                                       |
| PRESENTACIÓ ORAL i/o ESCRITA DE CAS CLINIC | 15    | 0,6  |                                                       |
| Tipus: Autònomes                           |       |      |                                                       |
| ELABORACIÓ DE TREBALLS                     | 35    | 1,4  | 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 20, 27         |
| ESTUDI PERSONAL                            | 25,5  | 1,02 | 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 20, 21, 23, 26, 27 |
| LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS    | 28    | 1,12 | 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 20, 27         |

L'assignatura es basa en classes teòriques, seminaris teòrico-pràctics i desenvolupament de casos clínics. En cas de situació de pandèmia per COVID-19 les classes teòriques i seminaris podran ser virtuals via moodle.

- Valoració global extremitat superior : anamnesi, proves exploratòries , proves complementaries: RX i TAC.
- Diagnòstic diferencial en la patologia de l'espatlla : inestabilitat, tendinopatia, capsulitis retràctil, lesió SNC i SNP.
- Tractament del pacient amb patologia osteoarticular
- Tractament del pacient amb artroplasties d'espatlla, colze i dits.
- Tècniques de teràpia manual a l'extremitat superior.
- Tècniques de tonificació muscular i reeducació propioceptiva.
- Estiraments musculars.
- Introducció a la Síndrome del dolor miofascial ( SDMF): exploració i tractament conservador .
- Embenats funcionals

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                                                           | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Avaluació de tipus pràctic: avaluació clínica objectiva i estructurada d'un cas | 40% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 |
| Avaluació escrita mitjançant proves objectives: tipus test                      | 50% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 |
| Presentació grupal d'un cas clínic                                              | 10% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 |

L'avaluació FINAL de l'assignatura consta :

1. D'una avaluació escrita mitjançant proves objectives de tipus test amb un pes global del 50% d'aquells continguts impartits a les classes teòriques i dels temes tractats en els seminaris. Es tracta de 40 preguntes tipus test (amb 4 opcions de resposta de les quals només una és vàlida i les respostes mal contestades descompten 0,33).
2. D'una avaluació continuada de tipus pràctic i/o escrit tipus test mitjançant l'avaluació clínica objectiva i estructurada amb un pes global del 40%, l'estudiant a d'aplicar el raonament clínic y realitzar una simulació tècnica de fisioteràpia sobre les disfuncions o patologies associat al cas clínic que li toqui.
3. D'una avaluació d'un cas clínic amb un pes global del 10%, es realitzarà en grup i els estudiants hauran de resoldre un cas clínic a partir d'una recerca bibliogràfica.

Altres consideracions:

- Assistència mínima obligatoria d'un 80% en tots els seminaris pràctics PLAB.
- Per aplicar-se aquests percentatges és imprescindible tenir un mínim de 5.00 a cadascuna de les tres proves d'avaluació. (Menys de 5, NO fa mitja)
- L'alumne que no superi la prova objectiva de tipus test, es podrà presentar a una prova de recuperació del mateix tipus. La nota màxima que podrà obtenir l'alumne serà un APROVAT.
- L'alumne que no superi l'avaluació de tipus pràctic es podrà presentar a una prova de recuperació del mateix tipus. La nota màxima que podrà obtenir l'alumne serà un APROVAT.

- L'alumne que no superi l'avaluació del cas clínic grupal, és podrà presentar a una prova de recuperació oral.

L'estudiant que no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació com: no presentar-se al 80% d'assistència en els seminaris i no assolir la nota mínima de 5 en cadascuna de les tres proves, en l'actes consignarà l'assignatura com a no avaluable.

La qualificació final de l'assignatura tindrà una expressió numèrica, amb un decimal, a l'escala 0-10 i amb l'equivalència qualitativa d'acord amb els criteris de la UAB, de suspens, aprovat, notable i excel·lent (amb l'opció d'assolir la qualificació de Matrícula d'Honor). El procediment de revisió de les proves s'ajustarà a la normativa vigent de la UAB i en tot cas serà de forma individual, prèvia sol·licitud per escrit en els terminis establerts.

| Tipologia   | Durada    | Descripció      | Criteris      | Nota mínima | % final | Data aprox* |
|-------------|-----------|-----------------|---------------|-------------|---------|-------------|
| Test        | 1h 30 min | 4 op (1 valida) | +1 pt (-0,33) | 5           | 50%     | Gener       |
| Practic     | 7-10 min  | Cas clinic      |               | 5           | 40%     | Dec         |
| Presentació | 15-20 min | Cas clinic      |               | 5           | 10%     | Nov-Dec     |

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única

Els mesos d'avaluació son aproximats i poden variar en funció de la disponibilitat i organització global de la UAB

## Bibliografia

Llibres:

- Peterson F, Kendall E, Geise P. Músculs: proves, funcions i dolor postural. Madrid: Marbán; 2000.
- Kendall FP. Músculs: proves i funcions. 5a ed. Madrid: Marbán; 2007.
- Chael C. Anatomia funcional: estructura, funció i palpació de l'aparell locomotor per a terapeutes manuals. 1a ed. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana; 2013.
- Sahrman SA. Diagnòstic i tractament de les alteracions del moviment. Barcelona: Paidotribo; 2006.
- Mayoral O. Fisioteràpia invasiva del síndrome de dolor miofascial. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2017.
- Kapandji IA. Fisiologia articular. Vol. 1: Extremitat superior. 6a ed. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2006.
- Travell JG, Simons DG. Dolor i disfunció miofascial. Vol. 1: Part superior del cos. 2a ed. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2002.
- Busquet L. Les cadenes musculars. Tom 1. 3a ed. Barcelona: Paidotribo; 1998.
- Buckup K. Proves clíniques per a patologia òssia, articular i muscular: exploracions, signes i símptomes. Barcelona: Masson; 2000.
- Frisch H. Mètode d'exploració de l'aparell locomotor i la postura. Barcelona: Paidotribo; 2005.
- Rockwood CA, Green DP. Fractures en l'adult. 5a ed. Madrid: Marbán; 2003.
- Hoppenfeld S, Murthy VL. Fractures: tractament i rehabilitació. Madrid: Marbán; 2001.
- Helms CA. Fonaments de radiologia de l'esquelet. 3a ed. Madrid: Marbán; 2006.
- Neiger H. Estiraments analítics manuals. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2004.
- Calais-Germain B. Anatomia per al moviment. Tom 1. Barcelona: Els Llibres de la Llebre de Març; 1994.

- Fucci S, Benigni M, Fornasari V. Biomecànica de l'aparell locomotor aplicada a l'acondicionament muscular. Barcelona: Mosby/Doyma Llibres; 1995.
- Mora Américo E, De Rosa R. Fisioteràpia en l'aparell locomotor. Madrid: Síntesis; 1998.
- Kottke FJ, Lehmann JF, Krusen FH. Medicina física i rehabilitació. Tomos I-III. Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- David C, Lloyd J. Rehabilitació reumatològica. Madrid: Harcourt; 2000.
- Quesnot J. Rehabilitació de l'extremitat superior. Madrid: Editorial Médica Panamericana; 2010.
- Martínez Gil JL, Martínez Cañadas J, Fuster Antón I. Lesions a l'espatlla i fisioteràpia. Madrid: Arán Edicions; 2006.
- Bové T. L'embenatge funcional. 4a ed. Madrid: Elsevier; 2005.
- Sijmonsma J. Manual Taping Neuro Muscular. 2a ed. Cascais: Aneid Press; 2007.
- Campignon P. Respir-accions. Alacant: Lencina-Verdú Editors Independents; 2008.

Revistes científiques i articles:

- Cook JL, Purdam CR. The continuum model of tendon pathology. Br J Sports Med. 2009;43(6):409-416.
- Rio E, Kidgell D, Purdam C, Gaida J, Moseley GL, Cook J. Isometric exercise induces analgesia and reduces inhibition in patellar tendinopathy. Br J Sports Med. 2015;49(19):1277-1283.
- Lewis JS. Rotator cuff tendinopathy: a model for the continuum of pathology and clinical management. Br J Sports Med. 2010;44(13):918-923.
- Littlewood C, Malliaras P, Mawson S, May S, Walters S. Self-managed loaded exercise versus usual physiotherapy treatment for rotator cuff tendinopathy: A pilot RCT. Physiotherapy. 2013;99(2):135-140.
- Jaggi A, Lambert S. Rehabilitation for shoulder instability - current approaches. Shoulder & Elbow. 2010;2(4):218-226.
- Thomas SJ, Haigh R, Harris S, et al. Frozen shoulder: A consensus definition and review of current management. JSES Int. 2021;5(5):898-908.
- Annales Kinésithérapie.
- Fisioteràpia i Qualitat de Vida.
- Physical Therapy.
- Physiotherapy.

Altres recursos multimèdia i digitals:

- Physiopedia - Plataforma col·laborativa basada en evidència per a fisioterapeutes. <https://www.physio-pedia.com>
- Physiotutors - Vídeos clínics explicatius amb alta qualitat i base científica. <https://www.physiotutors.com>
- ClinicalEdge - Seminaris en línia actualitzats per a fisioterapeutes. <https://www.clinicaledge.co>
- British Journal of Sports Medicine (BJSM). <https://bjsm.bmj.com>
- Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy (JOSPT). <https://www.jospt.org>
- Aplicacions educatives recomanades: Muscle Premium, Complete Anatomy.
- Llocs web i blocs educatius sobre dolor musculoesquelètic: PainScience.com

## Programari

No cal programari ni cap aplicació adicional.

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                             | Grup | Idioma          | Semestre            | Torn  |
|---------------------------------|------|-----------------|---------------------|-------|
| (PLAB) Pràctiques de laboratori | 201  | Català/Espanyol | primer quadrimestre | tarda |
| (PLAB) Pràctiques de laboratori | 202  | Català/Espanyol | primer quadrimestre | tarda |
| (PLAB) Pràctiques de laboratori | 203  | Català/Espanyol | primer quadrimestre | tarda |
| (TE) Teoria                     | 201  | Català/Espanyol | primer quadrimestre | tarda |